Ze života chemických společností

Jubilejní 15. ročník soutěže Cena Metrohm 2026

Jubilejní 15. ročník této soutěže byl opět (a již tradičně) zaměřen na propagaci moderních analytických metod v oblasti elektroanalytické chemie, Ramanovy spektrometrie a iontové chromatografie, kde se výrazně uplatňuje firma Metrohm. Hlavním cílem této soutěže je podpora zájmu mladých kolegyň a kolegů o tyto moderní instrumentální metody a snaha zvýšit prestiž analytické chemie, která bohužel v poslední době v důsledku některých nešťastných aktivit a rozhodnutí poněkud klesá, což může mít nepříznivé dopady prakticky ve všech přírodních, lékařských a technických vědách. Jako každoročně bylo vyvrcholením celé soutěže slavnostní vyhlášení jejích vítězů na velmi atraktivním slavnostním semináři firmy Metrohm „Moderní elektroanalytické metody 2026“, který proběhl na Katedře analytické chemie PřF UK v Praze dne 10. února 2026 pod záštitou rektora VŠCHT Praha, prof. Milana Pospíšila, a rektora Univerzity Karlovy, prof. Jiřího Zimy.

Jako každoročně byly i v roce 2026 uděleny tři ceny (po 10 000 Kč) pro mladé analytické chemičky/chemiky do 35 let za nejlepší vědeckou publikaci v oblasti elektroanalytické chemie, jedna cena (10 000 Kč) v oblasti UV-VIS-NIR spektroskopie a Ramanovy spektrometrie a jedna cena (10 000 Kč) v oblasti kapalinové chromatografie pro separaci iontových a polárních látek. Výjimečně byly vzhledem k jubilejnímu 15. ročníku této soutěže v roce 2026 uděleny dvě Ceny Metrohm za celoživotní přínos k rozvoji elektroanalytické chemie (každá po 20 000 Kč). Již tradičně byla přednesena řada vynikajících odborných přednášek podtrhujících mimořádný význam analytické chemie a výše zmíněných speciálních analytických metod a nezastupitelnou roli firmy Metrohm při jejich bouřlivém rozvoji a praktickém použití.

Úvodní přednášku věnovanou památce prof. Karla Štulíka přednesl RNDr. Jan Fischer, Ph.D. (PřF UK Praha), a zaměřil ji na přípravu elektrochemických cel pomocí 3D tisku. Poté přednesl svou prezentaci věnovanou 3D tisku pro výrobu PDMS mikrofluidiky a aplikacím v mikroanalýze prof. RNDr. Ing. Petr Tůma, Ph.D. (3. LF UK Praha). Následovala přednáška prof. Ing. Jiřího Homoly, DrSc. (Ústav fotoniky a elektroniky AV ČR Praha), věnovaná fascinujícím pokrokům v oblasti optických biosenzorů na bázi povrchových plasmonů a jejich aplikacím v molekulární medicíně. O výhodách a úskalích *in-situ* spektroelektrochemie při odhalování redoxních mechanismů bioaktivních organických látek referovala RNDr. Romana Sokolová, Ph.D. (Heyrovského ústav AV ČR Praha). Na pokroky v oblasti průtokových analytických systémů a mikrosystémů s elektrochemickou detekcí pro monitorování biologicky aktivních látek zaměřil svou vynikající prezentaci Ing. Jiří Kudr, Ph.D. (Ústav chemie a biochemie Mendelovy univerzity v Brně). Pokroky v oblasti využití aptamerů v diagnostice nádorových buněk se zaměřením na elektrochemii, QCM a konfokální mikroskopii prezentoval prof. RNDr. Miroslav Gál, Ph.D. (Slovenská technická univerzita v Bratislavě). Výše zmíněné prezentace jsou pro zájemce k dispozici u autora tohoto článku a na www stránkách firmy Metrohm ČR (https://www.metrohm.com/cs-cz). Po prezentaci firmy Metrohm a jejích vynikajících přístrojů a dalších aktivit výrazně podporujících rozvoj (nejen) české analytické chemie následoval štědrý raut s možností bezprostředních kontaktů mezi více než stovkou účastníků tohoto slavnostního semináře.

A nyní to nejdůležitější: sedmičlenná odborná porota v již tradičním složení (Ing. P. Barath, prof. J. Barek, prof. J. Labuda, prof. J. Ludvík, prof. L. Trnková, prof. P. Janoš, prof. P. Matějka) reprezentující analytické chemiky z předních analytických pracovišť vybírala v oblasti elektroanalytické chemie z celkem čtrnácti přihlášených publikací ze sedmi vysokých škol či ústavů Akademie věd ČR (viz tab. I).

Tabulka I
Cena Metrohm 2026 – abecední seznam autorů soutěžních prací z oblasti elektroanalytické chemie

Augustín Michal	PřF UK Praha
Birgusová Eliška	MENDELU Brno
Buriánek Jan Dismas	VŠCHT Praha
Domín Vojtěch	VŠCHT Praha
Ivakh Sofiia	PřF UK Praha
Jelšíková Kristýna	PřF UK Praha
Labzová Oleksandra	Heyrovského ústav Praha
Matvieiev Oleksandr	UPCE Pardubice
Nalepa Martin-Alex	UP Olomouc
Ndreka Xhensiana	MENDELU Brno
Neubertová Viktorie	UJEP Ústí nad Labem
Pižl Martin	UP Olomouc
Shilenko Vera	VŠCHT Praha
Ševčíková Šárka	MU Brno

Cenu Metrohm 2026 za nejlepší publikaci mladého chemika v oblasti elektroanalytické chemie získal:

Jan Dismas Buriánek z VŠCHT Praha za práci Buriánek J. D., Bystron T., Bouzek K.: *Methodology of evaluating the activation energy of oxygen reduction reaction on Pt-based electrodes* ve špičkovém časopise Journal of Electroanalytical Chemistry *996*, 119418 (2025). https://doi.org/10.1016/j.jelechem.2025.119418.

Martin Pižl z VŠCHT Praha za práci Stitch M., Pižl M., Lehane N., Greetham G. M., Hartl F., Towrie M., Quinn S. J.: *Eyes on the Prize: Tracking Electron Transfer in G-Rich Duplex and Quadruplex DNA Using Enantiopure Ruthenium Polypyridyl Infrared Redox Probes* v mezinárodně uznávaném časopise Journal of the American Chemical Society *147*, 29801 (2025). https://doi.org/10.1021/jacs.5c05736.

Šárka Ševčíková z Masarykovy univerzity Brno za práci Sebuyoya R., Sevcikova S., Yusuf B., Bartosik M.: *Integrating isothermal amplification techniques and LNA-based AI-assisted electrochemical bioassay for analysis of KRAS G12V point mutation* v prestižním časopise Talanta *288*, 127709 (2025). https://doi.org/10.1016/j.talanta.2025.127709.

V oblasti kapalinové chromatografie pro separaci iontových a polárních látek byla bohužel přihlášena jediná práce, což lze chápat jako výzvu autora těchto řádků mladým kolegyním a kolegům pracujícím v této oblasti, aby neváhali příští rok zaslat své práce do této prestižní soutěže.

Cenu Metrohm 2026 za nejlepší publikaci mladého chemika v oblasti kapalinové chromatografie pro separaci iontových a polárních látek získal:

Tomáš Lener z PřF UK Praha za práci Lener T., Štícha M., Bauerová M., Ulbertová K., Nesměrák K.: *Historical analgesic tablets revisited: development of a versatile RP-HPLC method for the stability study of single- and multi-component pharmaceutical preparations* v časopise Monatshefte für Chemie – Chemical Monthly *156*, 1013 (2025). https://doi.org/10.1007/s00706-025-03350-4.

V oblasti UV-VIS-NIR a Ramanovy spektrometrie porota vybírala ze čtyř přihlášených publikací z pražských a brněnských pracovišť (viz tab. II).

Tabulka II
Cena Metrohm 2026 – abecední seznam autorů soutěžních prací v oblasti UV-VIS-NIR a Ramanovy spektrometrie

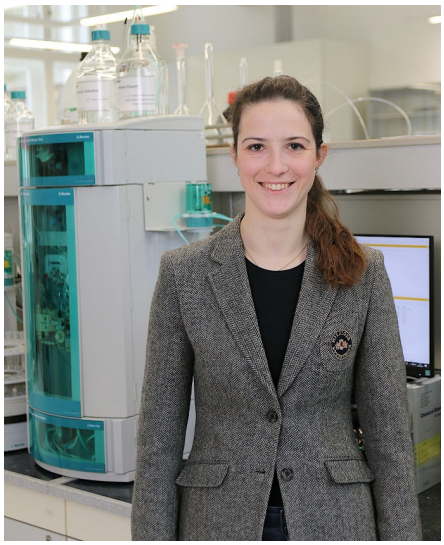
Kopal Ivan	VŠCHT Praha
Pavelka Vít	MU Brno
Smeliková Valerie	VŠCHT Praha
Volánek Jiří	ÚIACH Brno



Obr. 1. **Jan Dismas Buriánek**



Obr. 2. **Šárka Ševčíková**



Obr. 3. **Valerie Smeliková Černá**

Cenu Metrohm 2026 za nejlepší publikaci mladého chemika v oblasti UV-VIS-NIR a Ramanovy spektrometrie získala:

Valerie Smeliková (provdaná Černá) z VŠCHT Praha za práci Kopal I., Smeliková V.: *Silver-Surface-Enhanced Raman Spectra of Berberine: Analyte Induced Surface Changes, Variable Concentration Correlation, and Excitation Wavelength Dependence* v kvalitním mezinárodním časopise Langmuir *41*, 16725 (2025). https://doi.org/10.1021/acs.langmuir.4c05174.

Jak již bylo uvedeno, v jubilejním 15. ročníku soutěže Cena Metrohm 2026 za celoživotní přínos k rozvoji elektroanalytické chemie byly výjimečně uděleny dvě ceny.

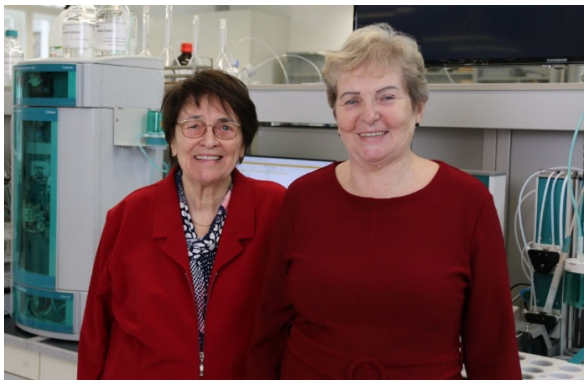
Cenu Metrohm 2026 za celoživotní přínos k rozvoji elektroanalytické chemie získaly:

Doc. Ing. Zuzana Navrátilová, CSc., z Katedry chemie Přírodovědecké fakulty Ostravské univerzity v Ostravě

a RNDr. Ivana Šestáková, CSc., z Heyrovského ústavu AV ČR Praha.

I v roce 2026 mohu s radostí opakovat, že chvályhodná aktivita Univerzity Karlovy, Heyrovského ústavu AV ČR a VŠCHT Praha na straně jedné a firmy Metrohm, renomovaného dodavatele moderní analytické instrumentace v oblasti elektroanalytické chemie, iontové chromatografie a Ramanovy spektrometrie, na straně druhé, ve spolupráci s řadou dalších institucí, jejichž loga jsou uvedena v záhlaví tohoto článku, výrazným způsobem přispívá k zlepšování představy o analytické chemii v (nejen) české chemické komunitě a snaží se úspěšně kompenzovat některé bohužel se objevující negativní aspekty ve vztahu k analytické chemii.

Bližší informace o této akci i o dalších akcích zajímavých pro nejširší analytickou komunitu lze nalézt na webové stránce Odborné skupiny analytické chemie ČSCH



Obr. 4. **RNDr. Ivana Šestáková (vlevo) a doc. Zuzana Navrátilová (vpravo)**

(https://osanal.csch.cz/). Informace o výrobcích firmy Metrohm a jejích aktivitách prospěšných pro celou chemickou komunitu lze nalézt na https://www.metrohm.com/cs-cz, včetně užitečných informací o Demonstrační laboratoři firmy Metrohm na PřF UK v Praze na Albertově. Řadu informací zajímavých pro analytické chemiky lze nalézt i na webových stránkách našeho časopisu https://www.chemicke-listy.cz. Jakékoliv další informace o aktivitách rozsáhlé české komunity analytických chemiků ochotně poskytne autor těchto řádků.

A s radostí mohu našim čtenářům oznámit, že **Cena Metrohm 2027 bude jako obvykle vyhlášena na podzim tohoto roku a slavnostní vyhlášení jejích vítězů proběhne opět na slavnostním semináři firmy Metrohm „Moderní elektroanalytické metody 2027“ v úterý 9. února 2027 na Katedře analytické chemie PřF UK v Praze na Albertově.**

Anglický překlad tohoto příspěvku je k dispozici zde.

Jiří Barek,
Katedra analytické chemie PřF UK
Vedoucí UNESCO laboratoře elektrochemie životního prostředí na PřF UK
a předseda Odborné skupiny analytické chemie České společnosti chemické

Zvláštní cena ČSCH 2026

Uplynulo přesně 365 dní od chvíle, kdy se na půdě velvyslanectví Francouzské republiky v České republice, v Hudebním sále Buquoyského paláce na pražské Malé Straně, uskutečnilo vyhlášení výsledků soutěže vědeckých prací doktorandů a čerstvých absolventů doktorského studia do 33 let. Opět jsme se sešli za horkého letního dne, tentokrát 26. června 2026, abychom byli svědky předání ocenění novým nadějným vědcům z nejrůznějších oborů. Ceny laureátům předávali, spolu s jednotlivými sponzory, prof. Jean-Marie Lehn, nositel Nobelovy ceny za chemii (1987), prof. Pascal Mayer, podnikatel a průkopník technologií sekvenování DNA nové generace (Next Generati-